

V Praze 6. 2. 2017
Čj. OVA: 19/17

Stanovisko

k návrhu zákona o platebním styku a návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o platebním styku

I. Úvod

Důvodem předložení návrhu zákona je transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu.

Protože nová směrnice o platebních službách obsahuje řadu změn oproti stávajícímu stavu regulace, navrhuje předkladatel zcela nový zákon o platebním styku a stávající zákon č. 284/2009 Sb. o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, by měl být zrušen.

II. Připomínky a návrhy změn

Problém a cíle řešení

Předkladatel definuje problém jako nutnost transpozice právního předpisu EU (směrnici Evropského parlamentu a Rady 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES (dále jen „směrnice“ nebo „druhá směrnice o platebních službách“).

Cílem směrnice je dle předkladatele posílení vnitřního trhu platebních služeb v Evropské unii (dále jen „EU“). Dále zakládá jednotný právní rámec pro poskytování platebních služeb na území EU a stanovuje jednotné standardy platebního styku a ochrany uživatelů platebních služeb. Směrnice rovněž upravuje problematiku platebních institucí, které využívají výhody jednotné evropské licence.

Tato relativně obecná teze o jednotných standardech (patrně zlepšujících fungování jednotného trhu) a ochraně uživatelů platebních služeb ovšem nepodává konkrétní informace o problémech a záměrech, které vedly Evropskou komisi k záměru přijetí nové směrnice. PK RIA doporučuje využít podklady Impact Assessment Komise příslušné směrnice a podrobněji vysvětlit problém, na který směrnice EU a následně návrh zákona v ČR reagují a podrobněji charakterizovat cíle řešení problému.

Varianty a jejich dopad

PK RIA pozitivně hodnotí, že předkladatel identifikoval a shrnul přehled diskrecí (str. 15 a dále), ke kterým navrhl konkrétní varianty řešení (zpravidla 2 – 3), jež byly poté publikovány, připomínkovány a konzultovány přes web Ministerstva financí.

Předkladatel tak **dospěl ke zvoleným variantám spíše cestou hledání konsensu** v konzultačním procesu ve formě konkrétních položených otázek (přičemž v rámci diskuse byly zvažovány náklady a přínosy), nikoliv úvahou založenou na analýze nákladů a přínosů. Tento postup lze v daném kontextu považovat za efektivní.

V některých případech (např. k tématu změny účtu či výše úplaty za základní platební účet předkladatel uvádí výsledky šetření v ČR a v EU, které ovšem poskytují spíše popisnou informaci).

Předkladatel poměrně podrobně diskutuje (v podobě verbálních tezí) podstatu a efekty jednotlivých variant a spíše velmi stručně zdůvodňuje výběr zvolené varianty. Nepokouší se však podrobněji identifikovat dopady na podnikatelskou sféru a spotřebitele, a už vůbec se nepokouší tyto dopady alespoň ilustrativně či indikativně pro jednotlivé parametry vyčíslit.

Předkladatel by především měl podrobněji charakterizovat dopady na spotřebitele (klienty), zejména v čem spočívá benefit ovládnutí více účtů z jednoho místa) oproti problémům, které chce tato úprava řešit. Je ovšem třeba podrobněji diskutovat rizika tohoto řešení – především kybernetické riziko plynoucí z přístupu třetích stran do platebních systémů banky – což pravděpodobně přinese zvýšení nákladů pro banky.

Je rovněž třeba, aby předkladatel doplnil kvantitativní údaje (alespoň v dimenzi odhadu) **k dopadům na banky**. Bude se jednat především o náklady na změny systémů IT a dopady potenciální změny celého businessu – rozvolnění vztahu mezi bankou a klientem, z platebních služeb se stává komodita a nastává změna obchodního modelu. Naopak vyrostou množství firem přeprodávajících platební služby, což může být motorem inovace.

PK RIA doporučuje předkladateli podrobněji zmínit téma právní nejistoty – standardy a pravidla nutná pro implementaci směrnice i předkládaného zákona (Regulatory Technical Standards) hodlá Evropská komise publikovat až na podzim a vyžadují schválení Evropského parlamentu.

III. Závěr

V předloženém hodnocení dopadů regulace předkladatel podrobně diskutuje varianty implementace regulace EU s akcentem na výsledky expertně konzultačního procesu. PK RIA požaduje doplnění k následujícím otázkám:

- **Jaký je problém či problémy, na které reaguje regulace na úrovni EU a jaké jsou výsledky hodnocení dopadů regulace na úrovni EU resp. v přesahu na jednotlivé státy;**
- **Jaké konkrétní pozitivní efekty pro spotřebitele (ve vazbě na řešené problémy) přinese navrhovaný zákon?**
- **Jaký je kvantifikovaný odhad dopadů navrhovaných variant (alespoň v dimenzi hrubého odhadu) na podnikatelské subjekty poskytující platební služby (zejména na změnu IT systémů)?**

PK RIA předložené hodnocení dopadů podmíněně přijímá za předpokladu doplnění odpovědí na výše uvedené otázky.

Vypracovala:

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v.r.
předsedkyně komise